

Nr 249.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anställande under år 1916 av ökat antal extra skogsingenjörer och extra tillsyningsmän för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland; given Stockholms slott den 9 maj 1916.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att för anställande under innevarande år av extra skogsingenjörer och extra tillsyningsmän för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland utöver den personal, som vid beräkning av driftkostnader för statens domäner under nämnda år ansetts erforderlig, å extra stat för år 1917 bevilja ett förslagsanslag av 35,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att under innevarande år av tillgängliga medel förskjuta beloppet.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9
maj 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde.

Den så kallade norrländska skogsvårdskommittén hade i sitt den 16 mars 1912 avgivna betänkande under rubriken »Skogslagarnas handhavande» lämnat förslag, bland annat, angående den skogsstatspersonal, som ansåges erforderlig för handhavandet av den så kallade dimensionslagen i Västerbottens och Norrbottens läns kustland. Kommittén beräknade därvid, att den erforderliga personalen borde utgöras av 11 skogsingenjörer, av vilka 5 biträdande, och 27 tillsyningsmän på ordinarie stat samt 6 extra skogsingenjörer. Tillika skulle finnas extra tillsyningsmän till ej angivet antal, vilket dock ej synes hava antagits skola behöva bli så särdeles stort, eftersom ett belopp av 10,000 kronor ansågs skola förslå

till extra bevakningspersonal ej blott i dessa läns kustland utan även i hela lappmarken samt i Jämtlands och Härjedalens av kommittén föreslagna skogsvårdsområde. Den inspekterande personalen i kustlandet skulle utgöras av skogsinspektörer.

I utlåtande den 10 november 1913 ävensom i skrivelse den 2 oktober 1914 föreslog domänstyrelsen, att den inspekterande personalen i förenämnda läns kustland skulle utgöras av förste skogsingenjörer, en i vardera länet, samt att den övriga privatskogspersonalen därstädes skulle bestå av, förutom de av kommittén föreslagna ordinarie skogsingenjörerna och tillsyningsmännen samt 6 extra skogsingenjörerna, ytterligare 2 extra skogsingenjörer samt ett antal extra tillsyningsmän, för vilka sistnämnda beräknades ett totalbelopp av 5,000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 71 till 1915 års riksdag angående avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal m. m. upptog för nu ifrågakarande ändamål en personal av, förutom de 11 skogsingenjörerna och 27 tillsyningsmännen på ordinarie stat, ett antal extra skogsingenjörer av allenast 6 samt ett belopp av 5,000 kronor till arvoden åt extra tillsyningsmän. Domänstyrelsens förslag rörande anställande av två förste skogsingenjörer vann nämligen ej Eders Kungl. Maj:ts bifall, och ansågs av sådan anledning ej heller nödigt upptaga i staten arvoden till två extra skogsingenjörer utöver dem, som föreslagits av norrländska skogsvårdskommittén. I stället ökades i propositionen den inspekterande personalen genom ytterligare en överjägmästarebefattning utöver vad domänstyrelsen föreslagit.

I riksdagens skrivelse nr 194 den 27 maj 1915 har riksdagen förmält, bland annat, att, då av de för Västerbottens och Norrbottens läns kustland föreslagna 6 extra skogsingenjörerna enligt riksdagens uppfattning icke flera än 3 syntes vara för det närvarande oundgängligen erforderliga, riksdagen ansåge, att antalet extra skogsingenjörer för kustlandet skulle utgöra allenast 3, varigenom kostnadsberäkningen kunde minskas med 12,600 kronor eller hälften av det till extra skogsingenjörer beräknade beloppet. Under det att Kungl. Maj:t beräknat de egentliga förvaltningskostnaderna för statens skogsdomäner till 7,032,500 kronor, beräknades detta belopp av riksdagen till endast 7,019,900 kronor, varjämte motsvarande nedsättning med 12,600 kronor gjordes i det anslag under nionde huvudtiteln för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland, som skulle utgå såsom ersättning för domänfondens kostnader för tillsyn å samma skogar. Kungl. Maj:ts förslag beträffande den ordinarie personalen i kustlandet bifölls av riksdagen.

I skrivelse den 26 april 1916 har nu domänstyrelsen anfört följande.

»Sedan nu i enlighet med bestämmelserna i nådiga förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, vederbörande innehavare av enskildas skogar i nämnda läns kustland inkommit med ansökningar om biträde av skogsingenjör under innevarande år, får domänstyrelsen i underdånighet anmäla, att det icke synes finnas någon möjlighet att med den personal, som står styrelsen till buds, ens närmelsevis kunna medhinna fullgörandet av de förrättningar, varom ansökts.

I avsikt att bespara de till arvoden m. m. åt extra personalen anvisade anslag har styrelsen hittills icke förordnat någon extra skogsingenjör och ej heller annat än i ringa omfattning anvisat medel till extra tillsyningsmän. Från och med senare hälften av maj skulle emellertid förordnas den extra personal, som vore oundgängligen nödvändig.

Vederbörande skogsingenjörer och överjägmästare hava i till styrelsen ingivna skrivelser anmält det enligt deras mening föreliggande behovet av extra tjänstemän, därest redan ansökta förrättningar, i huvudsak utsyning av undermålig skog, skulle kunna medhinnas inom den tid, före vilken samma förrättningar jämlikt gällande förordning skola vara handlagda, eller den 1 oktober.

Skogsingenjörernas förslag till anställande av extra skogsingenjörer framgår av följande tablå, vari ock meddelas antalet dagar, för vilka biträde av skogsingenjör ansökts av enskilda skogsägare.

Skogsvårdsområde	Antal ansökta förrätt- nings- dagar	Ordinarie skogs- ingen- jörer	Före- slagna extra skogs- ingen- jörer	Medeltal förrätt- nings- dagar för varje tjänste- man	Extra skogs- ingenjör anses ej erforderlig.
Övertorneå	—	—	—	—	
Töre	222	1	1	111	
» bitr. skogsingenjör.	208	1	1	104	
Luleå	325	1	2 1/2	98	
» bitr. skogsingenjör.	557	1	5	93	
Skellefteå	600	1	5	100	
» bitr. skogsingenjör.	360	1	2	120	
Nysätra	540	1	4 1/2	100	
» bitr. skogsingenjör.	212	1	1	106	
Umeå	778	1	6	111	
» bitr. skogsingenjör.	535	1	3	133	
Summa	4,337	10	31	106	

Därest de före den 1 april ansökta utsyningsförrättningar jämligt bestämmelserna i gällande förordning skola vara slutförda före den 1 oktober, finnes till disposition en härför tillgänglig tid av 4 $\frac{1}{2}$ månad eller tiden från och med den 15 maj—1 oktober. För varje månad kunna beräknas högst 24 förrättningsdagar, och skulle på varje förrättningsman sålunda komma högst 108 förrättningsdagar, motsvarande för 4,337 förrättningsdagar sammanlagt 40 förrättningsmän. Då de ordinarie skogsingenjörerna i förevarande skogsvårdsområden äro 10, skulle således erfordras ett antal av 30 extra skogsingenjörer med tjänstgöring under tiden 15 maj—1 oktober.

Då det för handläggande av skogsförrättningar å dels kronans skogar, dels enskildas skogar i lappmarken med flera områden enligt den så kallade lappmarkslagen, dels ock skyddsskogsområdena i Jämtlands med flera län erfordras ett avsevärt antal extra assistenter med förordnande under instundande sommarhalvår, håller styrelsen före, att förenämnt antal extra skogsingenjörer innevarande år icke skulle kunna uppbibras, även om de planerade taxeringsarbetena å kronans skogar, var till Eders Kungl. Maj:t anvisat medel, skulle för året till väsentlig del inställas.

För fullgörande av ifrågavarande utsyningsförrättningar å enskildas skogar i kustlandet anser styrelsen det vara nödvändigt, dels att tillsyningsmän i avsevärt större utsträckning än vad skogstjänstemännen synas hava tänkt sig handlägga sådana förrättningar, dels att dessa förrättningar fortgå under längre tid av hösten än till den 1 oktober. Styrelsen håller före, att förrättningar utan allt för stor olägenhet böra kunna fortgå under hela oktober och måhända även någon tid av november, beroende på tiden för vinterns inbrott med inträffande större snöfall. På grund av att dels de ordinarie skogsingenjörernas tid till en del måste bliva upptagen av viss tjänsteexpedition, dels ock att under höstmånaderna torde komma att förspillas jämförelsevis flera dagar i anledning av ogynnsam väderlek med mera än under sommarmånaderna, torde man icke kunna påräkna, att medeltalet förrättningsdagar för månad för hela den utsträckta arbetssäsongen skall kunna uppgå till nyssangivna 24 dagar, utan torde det troligen komma att begränsas till allenast cirka 22 dagar, resedagar oberäknade.

Nu ifrågavarande utsyningsförrättningar böra emellertid till ej ringa del kunna handläggas av tillsyningsmän, sedan skogsingenjören på ort och ställe lämnat nödiga anvisningar. Flertalet tillsyningsmän torde dock ännu så länge hava allenast mindre erfarenhet vid dessa arbeten, i följd varav det för innevarande år är att emotse mindre mängd självständigt sådant arbete av tillsyningsmännen än framdeles. Helt visst är emellertid att förvänta en större mängd ansökningar om biträde av skogsingenjör även efter den 1 april, dels sådana vari anhålles om utsynning av undermålig skog såväl till avsalu som ock till försäkring för husbehov å så kallade exportsågar, dels ock sådana, som innehålla begäran om råd och anvisning för skogens vård och skötsel i övrigt, vilka ansökningar torde böra vinna tillmötesgående i den utsträckning, som möjligen kan ske.

Under hänvisning till vad styrelsen sålunda anført håller styrelsen före, att förutberäknade antal erforderliga extra skogsingenjörer bör kunna rätt avsevärt nedsättas. Styrelsen anser detsamma dock icke kunna sättas lägre än till 20 i stället för beräknade 30, samtliga förordnade från mitten av maj eller juni månads ingång till mitten eller eventuellt utgången av november, eller i medeltal 6 månader.

Den till envar av de extra skogsingenjörerna utgående ersättningen torde

kunna beräknas till 1,200 kronor i arvode, 300 kronor i resepenningar och 900 kronor i dagtraktamente, eller tillsammans 2,400 kronor. Sammanlagda arvodesbeloppet för de 20 extra skogsingenjörerna skulle alltså uppgå till 48,000 kronor.

Såsom här förut är nämnt, har till ersättning åt extra skogsingenjörer för året beräknats arvoden m. m. åt 3 tjänstemän för hela året, var och en med ett sammanlagt belopp av 4,200 kronor eller tillhopa 12,600 kronor. Ett ytterligare anslag av 35,400 kronor skulle sålunda vara erforderligt för ändamålet.

Till skogsingenjörernas biträde äro på ordinarie stat anställda 27 tillsyningsmän, varjämte anvisats ett belopp av 5,000 kronor till arvode åt extra tillsyningsmän.

Vederbörande skogsingenjörer hava beräknat ett behov för året av cirka 58 extra tillsyningsmän med en tjänstgöringstid av 4 à 7 månader samt med ett arvode för månad av 100 à 110 kronor. Sammanlagda arvodesbeloppet skulle uppgå till cirka 29,300 kronor.

Beräknas att varje skogsingenjör, ordinarie och extra, har till sitt förfogande 2 tillsyningsmän, skulle erfordras sammanlagt 62 tillsyningsmän. Det torde emellertid vara nödvändigt beräkna, att sammanlagt minst 10 tillsyningsmän komma att bli helt upptagna av bevakningstjänst m. m. och således ej alls kunna påräknas till biträde vid de av skogsingenjörerna ledda utsyningsförrättningar. Hela det erforderliga antalet tillsyningsmän för året skulle sålunda uppgå till 72. Då det nu finnes 27 tillsyningsmän å ordinarie stat, skulle behöva anställas ytterligare minst 45 extra tillsyningsmän.

Med beräkning av en tjänstgöringstid för var och en av i medeltal 6 månader samt ett månadsarvode, som med hänsyn till de fördrade levnadsomkostnaderna på grund av ständigt ombyte av logis icke torde böra sättas till lägre belopp än 110 kronor, skulle kostnaderna för de erforderliga extra tillsyningsmännens arvoden uppgå till 29,700 kronor. Då för ändamålet äro anvisade 5,000 kronor, skulle ett ytterligare anslag härtill av 24,700 kronor vara erforderligt.

Under hänvisning till vad domänstyrelsen här förut anført får styrelsen i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t tacktes i nåder vidtaga åtgärd att, utöver redan anvisade medel för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland, för samma ändamål måtte till styrelsens disposition ställas ett extra anslag för innevarande år av sammanlagt 60,100 kronor.

Styrelsen får i underdånighet erinra, att den inkomst, som skulle tillföras domänfonden utav inflytande avgifter vid utsyning innevarande år av undermålig skog i Västerbottens och Norrbottens läns kustland, beräknats i Eders Kungl. Maj:ts nådiga proposition till 1915 års riksdag nr 71 till ett belopp av 20,000 kronor. Därest Eders Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 19 november 1915 angående gottgörelse till statsverket för utsyning av virke i vissa fall inom de sex norra länen m. m. hade ägt tillämpning för utsyning av undermålig skog i Västerbottens och Norrbottens läns kustland år 1914, torde de därför utgående utsyningsavgifterna hava belöpt till cirka 42,000 kronor. Då man har all anledning antaga, att utsyningsbeloppen av undermålig skog år 1916 komma att avsevärt överstiga samma belopp för år 1914, synes domänfonden således kunna påräkna en inkomst av nu ifrågakvarande avgifter utöver den beräknade av minst 25,000 kronor.»

Departements-
chefen.

Såsom av den nu lämnade redogörelsen framgår, följde Kungl. Maj:t i propositionen nr 71 till 1915 års riksdag i fråga om storleken

och sammansättningen av den för dimensionslagens tillämpning i kustlandet avsedda förvaltande och bevakande personalen den norrländska skogsvårdskommitténs förslag. Vad det för anställande av extra tillsyningsmän avsedda beloppet angår, var detta dock möjligen något rikligare än kommittén torde hava beräknat för denna del av landet. Att domänstyrelsens förslag om anställande av ytterligare två skogsingenjörer icke biträdde av Kungl. Maj:t, berodde på den ståndpunkt Kungl. Maj:t ansåg sig böra intaga i fråga om den inspekterande personalen.

Riksdagen för sin del ansåg sig i fjol kunna antaga, att personalbehovet skulle för närvarande bli något mindre än Kungl. Maj:t då föreslagit och inskränkte därför i sina beräkningar antalet extra skogsingenjörer från 6 till 3.

Den av domänstyrelsen nu lämnade redogörelsen utvisar emellertid, att, åtminstone vad förhållandena under innevarande år angår, behovet av arbetskrafter för dimensionslagens tillämpning är vida större än vare sig Kungl. Maj:t eller riksdagen i fjol antog. Oaktat domänstyrelsen sökt i sin beräkning nedbringa kostnaderna genom överlämnande i så stor utsträckning som möjligt åt tillsyningsmän av sådana arbeten, vartill dessa kunna anses kompetenta, har styrelsen kommit till det resultat, att för arbetenas utförande under innevarande år kräves anställande av extra personal för en kostnad utöver den i riksdagens beräkning upptagna av icke mindre än 60,100 kronor. Vid granskning av denna domänstyrelsens kalkyl har jag icke funnit mig kunna framställa någon anmärkning mot densamma. Det må vara möjligt, att de nuvarande prisen å trävaror locka till större avverkningar än vanligt och att utsyningsarbetet därför i år blir osedvanligt betungande. I vad mån årets stora rekvisitioner å arbete av ifrågavarande personal är en tillfällig företeelse eller beror på den nya författningens bestämmelser eller på stegrat skogsvårdsintresse hos dessa landsändars skogsägare kan emellertid ej nu bedömas. I varje fall synes ingen tvekan böra råda, att icke staten bör söka att, i den mån personal kan erhållas, bereda rekvirenterna det skogsbiträde, vartill de enligt författningen kunna vara berättigade.

Från berörda belopp, 60,100 kronor, bör emellertid avdrag göras för den ökning av utstämpningsavgifterna, som enligt domänstyrelsens antagande är att motse med minst 25,000 kronor. Den återstående kostnaden, i runt tal 35,000 kronor, bör ej slutligen drabba domänfonden utan nionde huvudtiteln. Därest den stora omfattning, vari utsyningsförrättningar komme att begäras, varit känd vid beräklandet av driftkostnaderna för statens domäner under innevarande år, hade denna

beräkning bort höjas med nämnda belopp, 35,000 kronor, och motsvarande höjning bort ske av det till ersättande av domänfondens ifrågasvarande utgifter avsedda anslaget å nionde huvudtiteln för år 1916 för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland. Nu torde saken lämpligen kunna ordnas så, att för år 1917 begäres ett förslagsanslag för ändamålet å 35,000 kronor, vilket anslag Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att låta utgå redan innevarande år och som av Kungl. Maj:t ställes till domänstyrelsens förfogande.

Jag vill härvid framhålla, att, om det starka anlitandet av tillsynspersonalen icke är en tillfällig företeelse, det icke heller synes skola bliva möjligt att under år 1917 hålla ifrågasvarande kostnad inom det beräknade beloppet. I fråga om den åtgärd, som i anledning härav kan bliva erforderlig, torde efter omständigheterna förslag få framläggas i nästkommande års statsverksproposition.

På grund av vad jag sålunda anført hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen

att för anställande under innevarande år av extra skogsingenjörer och extra tillsyningsmän för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland utöver den personal, som vid beräkning av driftkostnader för statens domäner under nämnda år ansetts erforderlig, å extra stat för år 1917 bevilja ett förslagsanslag av 35,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att under innevarande år av tillgängliga medel förskjuta beloppet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. . . . vid detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Lekander.